

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA
FÖLDRAJZ
Izpitna pola 2
2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország földrajza

Sreda, 5. junij 2013 / 90 minut
2013. június 5., szerda / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

*Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt egy értékelőlapot is kap. A feladatlap
egy színes mellékletet is tartalmaz.*

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani, od tega 1 prazno.
A feladatlap 16 oldalas, ebből 3 üres. A színes melléklet terjedelme 4 oldal, ebből 1 üres*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začnajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladtlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladtlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapon a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladtlap** erre kijelölt helyére! Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran
Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Obča / Általános földrajz

1. Obkrožite ustrezno črko pri posameznem dejavniku glede na to, ali ima pozitivno (P) ali negativno (N) vpliv na zgoščitev prebivalstva.

Karikázza be a megfelelő betűt az egyes tényezőknél annak megfelelően, hogy pozitív (P) vagy negatív (N) hatással van a népsűrűsége.

stik kopnega z morjem / <i>a tenger szárazfölddel való érintkezése</i>	P	N
osojno pobočje v zmerno toplem pasu / <i>árnyékos lejtő a mérsékelt övezetben</i>	P	N
območje tundre / <i>a tundra térsége</i>	P	N
velike zaloge rudnega bogastva / <i>nagy mennyiségű bányakincstartalékok</i>	P	N
razvitost prometnega sistema / <i>a közlekedési rendszer fejlettsége</i>	P	N

(2 točki/pont)

2. Obkrožite, kakšna poselitev je značilna za nižavja v ekvatorialnih predelih, in razložite zakaj.

Karikázza be, milyen lakottság jellemző az egyenlítő melletti síkságokra, és magyarázza meg, hogy miért.

redka poselitev / *ritka lakottság*   gosta poselitev / *sűrű lakottság*

Razlaga / *Magyarázat*: _____

_____

(2 točki/pont)

3. Izračunajte manjkajoče podatke v preglednici.

Számítsa ki a hiányzó adatokat a táblázatban.

Država / Ország	Rodnost Születésszám (‰)	Smrtnost Halálozásszám (‰)	Naravni prirastek Természetes szaporulat (‰)
Japonska <i>Japán</i> (l. 2004)	9		1
Egipt <i>Egyiptom</i> (l. 2004)		6	20
Romunija <i>Románia</i> (l. 2004)	10	12	

(Vir: Natek, K., in Natek, M., 2006: Države sveta, str. 141, 266 in 395. Mladinska knjiga. Ljubljana)

(2 točki/pont)

4. Opišite dve značilnosti prebivalstva v Egiptu, ki sta posledici naravnega gibanja prebivalstva v tej državi, prikazanega v preglednici v 3. nalogi.

Írja le Egyiptom lakosságának két olyan jellegzetességét, amely ezen ország a 3. feladat táblázatában ábrázolt népességfejlődésének következménye.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

5. Starostne piramide na sliki 1 pripadajo državam s temi značilnostmi:

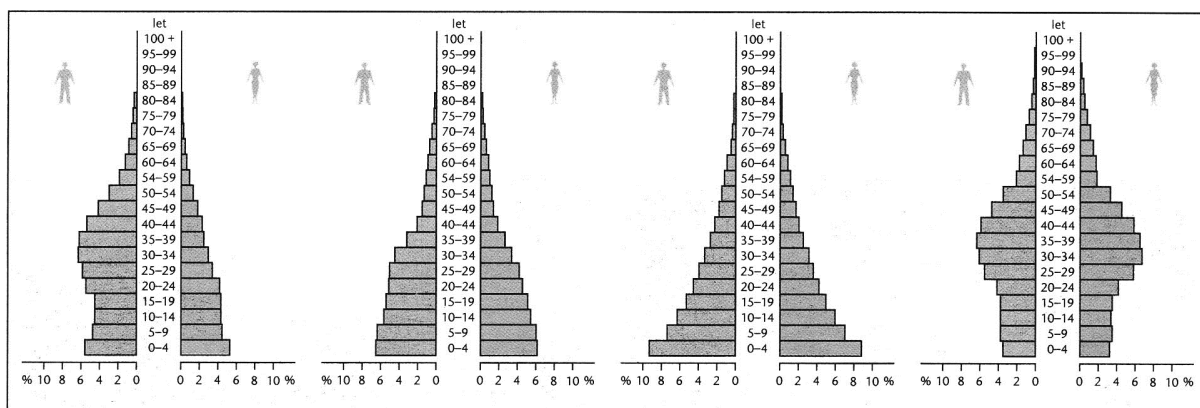
Jellegzeteségeik alapján az 1. sz. kép korfái a következő országokhoz tartoznak:

- 1 razvita industrijska država / fejlett ipari ország,
- 2 država, proizvajalka nafte / kőolajat termelő ország,
- 3 razvijajoča se država / fejlődő ország,
- 4 zelo slabo razvita muslimanska država / nagyon alacsony fejlettségű iszlám ország.

Številko, ki označuje posamezno značilnost, napišite na črto nad ustrezno starostno piramido.

Írja az egyes jellegzetesség számát a megfelelő korfa fölötti vonalra.

_____

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Senegačnik, J., 2011: Svet: geografija za 2. letnik gimnazij. Delovni zvezek, str. 11. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

6. Na črto pred trditev napišite DA, če je pravilna, in NE, če je napačna.

Írja az állítás előtti vonalra az IGEN szót, ha az helyes, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

_____ Krnice so značilne za kraški relief.
A kárvölgyek a karszti domborzatra jellemzők.

_____ Pivška kotlina je del Notranjskega podolja.
A Pivka-medence a »Notranjsko podolje« része.

_____ Za Brkine je značilen rečni relief.
Brkini térségére folyóvízi domborzat jellemző.

(2 točki/pont)

7. K številkam v preglednici pripišite tipe reliefa, ki so značilni za območja, označena na sliki 1 v Prilogi k Izpitni poli 2.

Írja a táblázatban található számokhoz azokat az oda illő domborzattípusokat, amelyeket a 2. sz. feladatlap mellékletében az 1. sz. kép ábrázol.

	Tip reliefa / Domborzattípus
1	
2	
3	

(2 točki/pont)

8. Napišite ledeniško reliefno obliko, ki jo ponazarja slika 2 v Prilogi k Izpitni poli 2.

Írja le annak a glaciális domborzati formának a nevét, amelyet a 2. sz. feladatlap mellékletében a 2. sz. kép ábrázol.

_____

(1 točka/pont)

9. Opišite, zakaj je kraško površje manj primerno za kmetijstvo.

Írja le, hogy a karszti domborzat miért kevésbé alkalmas a mezőgazdaságra.

_____

_____

_____

_____

(1 točka/pont)

10. Obkrožite črki pred reliefnima enotama, na katerih so zemeljski plazovi in usadi pri nas najpogostejši. Pojasnite vpliv kamninske podlage na veliko pogostost zemeljskih plazov v Obpanonskih pokrajinah.

Karikázza be azt két betűjelet a domborzati egységek előtt, amelyekre nálunk leginkább jellemzők a földcsuszamlások és a húzóó törmelékmozgások.

- A nižina / alföld
- B gričevje / dombvidék
- C hribovje / középhegység
- D gorovje / hegység

Pojasnitev / Magyarázat: _____

_____

_____

_____

(2 točki/pont)

11. Imenujte reliefno obliko, ki je na sliki 3 v Prilogi k Izpitni poli 2 označena s črko A, in opišite, zakaj ni smiselno graditi stanovanjskih objektov na območju, ki je označeno s črko B.

Nevezze meg azt a domborzati formát, amelyet a 2. sz. feladatlap mellékletében a 3. sz. képen A betűvel jelöltünk. Írja le, miért nincs értelme lakóházakat építeni a B betűvel jelölt területen.

Reliefna oblika / Domborzati forma: _____

Opis / Leírás: _____

_____

_____

(2 točki/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

12. Imenujte osnovno skupino naselij, v katero uvrščamo Postojno.

Nevezze meg azt az alapvető települési formát, ahova Postojnát soroljuk.

_____

(1 točka/pont)

13. S številkami od 1 do 3 so označene različne oblike naselij. Pri vsaki povedi obkrožite tisto številko, ki označuje obliko naselja, značilnega za omenjene pokrajine.

1-től 3-ig különböző településformákat jelöltünk. Mindegyik állításnál karikázza be azt a számot, amely azt a településformát jelöli, amely a megnevezett tájra jellemző.

- 1 samotne kmetije in zaselki / *magányos gazdaságok és házcsoportok (szerek)*
 2 gručasta naselja / *halmazfalvak*
 3 razložena naselja / *széttördelt falvak*

V Predalpskih pokrajinah prevladujejo v višjih in strmih legah. 1 2 3
Az elő-alpesi tájokban magasabb és meredek területeken jellemzők.

Značilna so za slemena vinorodnih gričevij Obpanonskih pokrajin. 1 2 3
A szubpannon tájak bortermő dombvidékeinek ormaira jellemzők.

Razporejena so po gričevjih Obsredozemskih pokrajin. 1 2 3
A szubmediterrán tájak domvidékein találhatóak.

(2 točki/pont)

14. Na sliki 4 v Prilogi k Izpitni poli 2 sta s črkama A in B označeni dve naselji različnega nastanka. Napišite črko, ki označuje suburbanizirano naselje, in opišite dve različni pokrajinski spremembi, ki sta nastali zaradi suburbanizacije.

A 2. sz. feladatlap mellékletében a 4. sz. képen A és B betűvel két különböző keletkezésű települést jelöltünk. Írja le azt a betűt, amely szuburbánus települést jelöl, és írjon le két olyan változást a tájban, amely a szuburbanizáció következtében keletkezett.

Suburbanizirano naselje / Szuburbánus település: _____

Opisa / Leírások:

1 _____

_____

2 _____

_____

(3 točke/pont)

15. Z opisom vzroka in posledice pojasnite demografsko značilnost pokrajine, ki je na sliki 5 v Prilogi k Izpitni poli 2 označena s črko A in je posledica neenakomernega regionalnega razvoja Slovenije.

Ok-okozati összefüggéssel magyarázza meg a 2. sz. feladatlap mellékletében az 5. sz. képen A betűvel jelölt táj azon demográfiai jellegzetességét, amely Szlovénia egyenlőtlen regionális fejlődésének következménye.

(2 točki/pont)

16. Glede na besedilo opišite dva vpliva ekološkega kmetovanja na trajnostni razvoj kulturne pokrajine zavarovanega območja.

A következő szöveg alapján írja le az ökológiai mezőgazdaság két hatását a védett terület kultúrtájának fenntartható fejlődésére.

Praznik kozjanskega jabolka 2.–9. oktober 2011

Praznik kozjanskega jabolka je tradicionalna, osrednja prireditel v Kozjanskem parku. Ekološke kmetije ponujajo stare sorte jabolk in zdrave kmetijske pridelke, pridelane sonaravno. S prireditvijo želijo prikazati skupno prizadevanje pri varstvu naravnih vrednot. Najbolj tipični krajinski element v Kozjanskem parku so visokodebelni travniški sadovnjaki s starimi sortami jablan, ki so življenjski prostor številnim ogroženim vrstam ptic.

(Prirejeno po: <http://www.kozjanski-park.si/sl/projekti/kozjansko-jabolko>. Pridobljeno: 1. 3. 2012.)

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

Magyarország 1 / Madžarska 1

17. *Magyarország felszínét alföldek, dombságok és hegyvidékek teszik változatosabbá. Melyik domborzati forma van leginkább elterjedve az ország keleti részén? Nevezze meg e táj két legfontosabb folyóvizét, és írja le, milyen szerepük volt a felszín kialakulásánál.*

Površje Madžarske sestavlja nižavja, gričevja in hribovja. Katero od naštetih površinskih oblik je najbolj razširjeno na vzhodu države? Imenujte dva najpomembnejša vodotoka tega predela in opišite, kakšno vlogo sta imela pri oblikovanju površja.

Domborzati forma / Reliefna oblika: _____

Folyóvizek / Vodotoka: _____

Leírás / Opis:

_____

_____

(3 pont/točke)

18. *Magyarország hegységei közepes magasságúak, és főleg két nagytájra jellemzők. Nevezze meg Magyarországon elsősorban hegyvidéki nagytájakat!*

Hribovski svet Madžarske je srednje visok in značilen predvsem za dve makroregiji. Kateri dve makroregiji sta to?

1 _____

2 _____

(1 pont/točka)

19. *Írja a nemzeti parkokhoz annak a nagytájnak a nevét, amelyikhez tartozik!*

K narodnemu parku pripišite ime makroregije, ki ji pripada.

<i>Nemzeti park / Narodni park</i>	<i>Nagytáj / Makroregija</i>
<i>Hortobágyi Nemzeti Park</i>	
<i>Fertő-Hanság Nemzeti Park</i>	
<i>Aggteleki Nemzeti Park</i>	
<i>Órségi Nemzeti Park</i>	

(2 pont/točki)

20. *Figyelmesen olvassa el az alábbi mondatokat, és karikázza be az IGEN szót, ha az állítás igaz, illetve a NEM szót, amennyiben az helytelen!*

Preberite naslednje trditve in obkrožite "DA", če je trditev pravilna, oziroma "NE", če je napačna.

<i>Az Aggteleki és a Bükki Nemzeti Parkot sajátos karsztvidékeik megóvása érdekében hozták létre.</i>	<i>IGEN</i>	<i>NEM</i>
Narodna parka Aggteleki in Bükk so ustanovili zaradi zaščite svojevrstnih kraških pokrajin.	DA	NE
<i>A Hortobágyi Nemzeti Park területén található Magyarország legnagyobb dombságai.</i>	<i>IGEN</i>	<i>NEM</i>
Najbolj gričevnati predeli Madžarske so v Narodnem parku Hortobágy.	DA	NE
<i>Az Őrségi Nemzeti Park területének nagy részét erdők borítják.</i>	<i>IGEN</i>	<i>NEM</i>
Velik del Narodnega parka Őrség pokrivajo gozdovi.	DA	NE
<i>Az Őrségi Nemzeti Park a Zalai-dombságon terül el.</i>	<i>IGEN</i>	<i>NEM</i>
Narodni park Őrség leži na gričevju Zalai-dombság.	DA	NE
<i>A Hortobágyi Nemzeti Park legjellemzőbb része barlangvilág.</i>	<i>IGEN</i>	<i>NEM</i>
Jamski svet je glavna značilnost Narodnega parka Hortobágy.	DA	NE
<i>A Bükk lábainál terül el az egyik legszebb magyarországi műemlékváros Eger.</i>	<i>IGEN</i>	<i>NEM</i>
Eno najlepših spomeniškovarstvenih mest Madžarske Eger leži ob vznožju hribovja Bükk.	DA	NE

(3 pont/točke)

21. *Válasszon ki a 20. sz. feladatból EGY helytelen állítást, majd írja le azt úgy, hogy helyes legyen!*

Iz naloge 20. izberite ENO napačno trditev in jo popravite, tako da bo pravilna.

(1 pont/točka)

Magyarország 2 / Madžarska 2

22. *Budapestről 1872 óta beszélünk. Ekkor jött létre három település egyesülésével. Nevezze meg mindhármát.*

Budimpešto lahko omenjamo od leta 1872. Tedaj je nastala z združitvijo treh naselij. Naštejte jih.

1 _____

2 _____

3 _____

A város a Duna két partján fekszik.

Mesto leži na obeh obalah Donave.

A Duna jobb partján van _____-hegység, bal partján pedig _____-síkság.

Na desnem bregu Donave je _____, na levem pa _____.
(2 pont/točki)

23. *A Duna észak–dél irányban szeli át Budapestet. Lassú folyása miatt a város területén szigeteket épített. Nevezzen meg kettőt közülük!*

Donava prečka Budimpešto v smeri sever–jug. Zaradi počasnega toka so na območju mesta nastali otoki. Imenujte dva od njih.

1 _____

2 _____

Az első állandó hidat a fővárosban Széchenyi István kezdeményezésére még a 19. században építették. Melyik ez a híd?

Prvi stalni most čez Donavo so v glavnem mestu zgradili v 19. stoletju na pobudo Széchenyija. Kateri most je to?

_____

(2 pont/točki)

24. *Kapcsolja össze a 2. sz. képen található fotókat Budapest nevezetességeivel úgy, hogy a fotók alatti betűt írja az egyes nevezetesség utáni vonalra.*

Pravilno povežite fotografije na sliki 2 z imeni znamenitosti Budimpešte, in sicer tako, da črko pod fotografijo dopišete k posamezni znamenitosti.

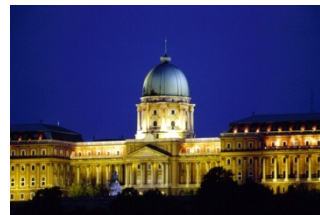
A

B

C

D

Slika 2/2. sz. kép

(Vir: http://eupalyazat.blog.hu/2009/03/04/a_budai_var_1. Pridobljeno: 12. 9. 2009)

Budai vár _____

Halászbástya _____

Hősök tere _____

Gellért-fürdő _____

(2 pont/točki)

**OBRNITE LIST.
LAPOZZON!**

25. Magyarország fővárosának fejlődését területének és környékének kedvező adottságai segítették elő. Válasszon ki ezek közül egy természetföldrajzi és egy társadalom-földrajzi adottságot, majd írja le jellegzetességeiket!

K razvoju glavnega mesta Madžarske so pripomogle ugodne razmere na njegovem območju in v okolici. Izberite en naravnogeografski in en družbenogeografski dejavnik ter opišite glavne značilnosti obeh.

Természetföldrajzi adottság / Naravnogeografski dejavnik:

Jellegzetességei / Značilnosti:

Társadalom-földrajzi adottság / Družbenogeografski dejavnik:

Jellegzetességei / Značilnosti:

(4 pont/točke)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal